

جوابیه بانک رفاه به گزارش «فرهیختگان»

هر کارمند ۴۰۰ میلیون وام می‌گیرد

یادآوری این نکته لازم است که مانده کل تسهیلات کارمندی بانسک رفاه به ۹٫۸ هزار کارمند درحالی ۱۱٫۶ هزار میلیارد تومان بوده که این میزان برای بانک کشاورزی با ۱۸٫۷ هزار کارمند نزدیک به ۸ هزار میلیارد تومان و برای بانک مسکن با ۱۲ هزار کارمند حدود ۵ هزار میلیارد تومان بوده است. به‌عبارتی، حتی اگر وام بازنشستگان را هم دخیل کنیم، بانک رفاه درحالی معادل نصف بانک کشاورزی کارمند دارد که ۲٫۶ هزار میلیارد تومان تسهیلات بیشتری نسبت به بانک کشاورزی پرداخت کرده است. همچنین بانک رفاه درحالی ۲٫۲ هزار کارمند کمتر نسبت به بانک مسکن دارد که ۲ برابر بانک مسکن تسهیلات کارمندی پرداخته است. پس انصاف و عدالت حکم می‌کند مدیران بانک رفاه برای یک‌بار هم که شده از خود سوال کنندیک بانکی که به نام کارگران زحمتکش بنا شده، چرا باید سرانه وام پرداختی اش از همه بانک‌ها که این چنین ادعایی نیز ندارند، بیشتر باشد.

در بند دوم، بانک رفاه ادعا داشته که با کسر سوده‌های آتی و در نظر گرفتن کارکنان بازنشسته، متوسط تسهیلات اعطایی به ۶۱۹ میلیون تومان می‌رسد! بخشی از پاسخ در بند بالا داده شد اما مساله‌ای که به ذهن متباد می‌شود این است بانکی که فلسفه وجودی آن همانگونه که در نام خود ذکر شده برای کارگران بوده، آیا حاضر است فقط ۱۰ درصد از این تسهیلات ارزان قیمت را به کارگران و بازنشستگان تأمین اجتماعی بدهد؟ مضاف اینکه همه بازنشستگان بانک برای مثال در سال ۱۳۹۹ بازنشسته نشده‌اند و ممکن است ۱۰ یا ۱۵ سال پیش بازنشسته شده باشند و وام‌هایی که در زمان کارمندی گرفته‌اند نیز متناسب با شرایط تورمی آن زمان بوده و حتی اگر عواملی مانند بلندمدت بودن وام را در نظر بگیریم، وام‌های پرداختی در گذشته سهم بزرگی در ارقام فعلی ندارند. برای مثال بازنشسته‌ای که فرضاً در سال ۱۳۹۰ کارمند بانک بوده، بالاترین رقمی که به‌عنوان تسهیلات دریافت می‌کرد شاید حدود ۲۰ تا ۴۰ میلیون تومان بود. این رقم در سال ۱۳۸۰ کمتر از ۱۰ میلیون تومان بوده است. حال اگر آن ارقام هنوز هم تسویه نشده باشند، آن ارقام نمی‌تواند وام‌های پرداختی بانک رفاه را درشت نشان دهد. مگر آنکه وام‌های پرداختی بانک در ۱۰ سال و ۲۰ سال قبل ارقام بسیار درشتی بوده باشد که در آن صورت هم، پرداخت این گونه وام‌ها ضدعدالت بوده است.

پسندیده بود بانک رفاه در جوابیه خود به قوانین و مقرراتی که طبق آن مجوز پرداخت ارقام بالا به کارکنان خود را دارد، اشاره می‌داشت تا مشخص شوداین حجم از تسهیلات پرداختی طبق کدام قوانین و آیین‌نامه پرداخت شده است. مضاف اینکه بانکی که متولی خدمت‌رسانی به بازنشستگان و از کارافتادگان و کارگران است بهتر بود علاوه‌بر قوانینی که جواز اعطای تسهیلات با حجم بالا و بلندمدت به کارکنان بانک داده، بخشنامه‌های داخلی نیز برای اعطای تسهیلات به بازنشستگان و کارگران صادر می‌کرد تا حداقل صاحبان اصلی آن بانک که کارگران و کارمندان بیمه‌پرداز هستند هم از این خوان پربرت بی‌نصیب نمانند.

روزنامه «فرهیختگان» در تاریخ ۸ مرداد سال جاری در گزارشی با عنوان «هر کارمند بانک، میانگین ۴۰۸ میلیون تومان وام گرفته است»، جزئیات تسهیلات دریافتی بانک‌ها را بررسی کرد. در گزارش مذکور تأکید شده که این ارقام مربوط به سرانه وام دریافتی به‌ازای هر کارمند بوده و ارقام ذکرشده نیز مربوط به آخرین مانده تسهیلات دریافتی کارکنان بانک هاست. بانک رفاه کارگران در جوابیه‌ای نسبت به گزارش مذکور واکنش نشان داده است. آنچه در ادامه می‌آید، در ابتدا جوابیه بانک رفاه کارگران و در انتها نیز پاسخ «فرهیختگان» به این جوابیه است.

متن جوابیه

در پی درج مطلبی در آن پایگاه خبری تحت‌عنوان «هر کارمند بانک، میانگین ۴۰۸ میلیون تومان وام گرفته است» در تاریخ ۸ مردادماه ۱۴۰۱، توضیحات روابط عمومی این بانک به شرح زیر تقدیم حضورتان می‌شود. خواهشمند است دستور فرمایید براساس ماده ۲۳ قانون مطبوعات به‌منظور شفاف‌سازی، تنویر افکار عمومی و جلوگیری از هرگونه سوءبرداشت، نسبت به درج پاسخ این بانک در آن پایگاه خبری اقدام لازم به‌عمل آورند.

درباره خبر منتشرشده ذکر چند نکته ضروری است:

۱- متناسفانه خبر تنظیم‌شده بر مبنای اعداد و ارقام صحیح صورت نگرفته است. در پرداخت تسهیلات به کارکنان باید مجموع کارکنان شاغل و بازنشسته را در نظر گرفت و محاسبه کرد؛ چراکه اگرچه همکاران بازنشسته از تعداد نیروهای شاغل حذف شده‌اند، اما چون تسهیلات آنها بلندمدت است و هنوز تسویه نشده است، در سرفصل تسهیلات کارکنان قرار دارد. بنابراین، باید تعداد همکاران بازنشسته نیز در نظر گرفته شود که خبر مذکور فقط کارکنان شاغل این بانک را بدون آمار همکاران بازنشسته در نظر گرفته است و براساس جمع و تقسیم نادرست، جواب به‌دست‌آمده نیز صحیح نیست.

۲- کل مبلغ پرداخت تسهیلات به کارکنان بانک رفاه ۱۱۸ هزار میلیارد ریال به‌صورت ناخالص است که اگر مبلغ سود سال‌های آتی که ۳۵ هزار میلیارد ریال است را از آن کم کنیم، مبلغ خالص پرداخت تسهیلات ۸۳ هزار و ۹۰۰ میلیارد ریال است. اگر این مبلغ به تعداد کارکنان بانک ۹۵۵۴ نفر شاغل و ۱۵ و ۴۰ نفر بازنشسته -مجموعاً ۱۳۵۶۹ نفر- تقسیم شود، میانگین دریافت تسهیلات کارکنان بانک ۶ میلیارد و ۱۹۰ میلیون ریال می‌شود نه ۱۱ میلیارد و ۸۰۰ میلیون ریالی منتشرشده در خبر آن رسانه محترم.

۳- میزان تسهیلات پرداختی به کارکنان بانک تابع قوانین و مقرراتی است که توسط شورای پول و اعتبار و بانک مرکزی جمهوری اسلامی تعیین شده است و نهاد‌های نظارتی نیز بر آن نظارت دقیق و کامل دارند. بنابراین، هیچ بانکی نمی‌تواند خارج از چهارچوب قوانین وضع‌شده اقدامی انجام دهد.

۴- مقایسه بانک‌ها بدون در نظر گرفتن تعداد کارکنان شاغل و بازنشستگان آنها نیز صحیح نیست. بانک‌های بزرگی همچون رفاه کارگران، صادرات، ملت، تجارت با بانک‌های خصوصی

پاسخ «فرهیختگان»

درخصوص بند اول که بانک رفاه ادعا می‌کند در گزارش «فرهیختگان» ارقام وام کارکنان بازنشسته در نظر گرفته نشده، لازم به‌ذکر است همه داده‌های مورد استفاده «فرهیختگان» (هم رقم تسهیلات و هم تعداد کارکنان) از صورت مالی حسابرسی شده بانک رفاه استخراج شده است. درنتیجه، این ادعا که «فرهیختگان» گزارش غلط یا مغرضانه‌ای منتشر کرده قابل‌پذیرش نیست؛ چراکه مسئولیت هرگونه شفاف‌سازی اطلاعات تسهیلات پرداختی با بانک است. بانک می‌بایست در صورت‌های مالی خود تسهیلات را به تفکیک مانده بازنشستگان و کارمندان منتشر کند تا سوءبرداشت نشود. درحالی‌که در صورت مالی این بانک صرفاً واژه «تعداد کارمندان بانک» و «تسهیلات کارمندان» قید شده است. درنهایت اینکه اگر بانک رفاه با هر بانک دیگری می‌خواهند سوءبرداشتی از تسهیلات، دستمزدها و حقوق و مزایای آنها نشود، بهتر است به اصل شفافیت پایبند باشند.

حتی اگر بپذیریم که عدم محاسبه تسهیلات پرداختی به بازنشستگان ایراد بزرگ گزارش «فرهیختگان» بوده،

جوابیه وزارت رفاه

به گزارش «فرهیختگان»

سوم مردادماه سال جاری «فرهیختگان» در گزارشی با عنوان «اعداد ترسناک متناقض» به بررسی وضعیت جمعیت NEET ها پرداخت. این شاخص آن طور که در ادامه می‌آید بیانگر سهم جوانان ۱۵-۲۴ ساله غیرفعال و بیکاری است که نه درحال تحصیل هستند و نه درحال کارآموزی. در گزارش «فرهیختگان» اشاره شد که وزارت رفاه برای سال ۱۳۹۹ نرخ NEET ها ۷۷ درصد و مرکز آمار ایران این نرخ را ۲۹ درصد اعلام کرده‌اند. همین تفاوت عجیب‌وغریب در نرخ NEET ها موجب شک و تردید در صحت آمارهای وزارت رفاه شد و گزارش «فرهیختگان» نیز برای احتیاط بیشتر درخصوص صحت آمارها را واژه «متناقض» استفاده شد و با قطعیت در این خصوص به قضاوت نپرداختیم. وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در جوابیه‌ای نسبت به گزارش مذکور واکنش نشان داده و در جوابیه ادعان داشته که اشتباهات آماری درخصوص نرخ NEET ها مربوط به اشتباه محاسباتی این وزارتخانه بوده و آنچه مرکز آمار ایران اعلام می‌کند دقیق است. در ادامه متن کامل جوابیه وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی می‌آید.

متن جوابیه

با تشکر از توجه آن رسانه به موضوع عوامل بیکاری جوانان، به اطلاع مخاطبان ارجمند آن روزنامه می‌رساند: در بررسی وضعیت بازار کار جوانان، معمولاً سه شاخص بیکاری، نرخ اشتغال و نرخ مشارکت نیروی کار جوانان استفاده می‌شود. اما این آمارها صرفاً گویای بخشی از نیروی کار بالقوه جوانان است، زیرا بسیاری از نیروهای جوان وجود دارند که به دلایل گوناگون و با وجود میل باطنی خود نتوانستند وارد بازار کار شوند و جزء جمعیت غیرفعال به حساب می‌آیند. به همین علت سازمان بین‌المللی کار شاخص دیگری را به نام NEET برای جوانان تعریف کرده است. این شاخص بیانگر سهم جوانان ۱۵-۲۴ ساله غیرفعال و بیکاری است که نه درحال تحصیل هستند و نه درحال کارآموزی.

برای محاسبه این شاخص لازم است ابتدا تعداد جوانان ۱۵-۲۴ ساله غیرفعال و بیکار شناسایی شوند و در ادامه از بین آنها تعداد افرادی که درحال تحصیل نبوده و در پی کسب مهارت یا کارآموزی هم نیستند را تفکیک و سپس تعداد به‌دست‌آمده را بر جمعیت جوانان ۱۵-۲۴ ساله تقسیم نمود. در محاسباتی که برای سال‌های ۱۳۹۸ تا ۱۳۹۹ انجام شده است، براساس آمار موجود از قبل که سهواً بخش دوم یعنی تعداد جوانانی که مشغول تحصیل هستند نیز در محاسبات لحاظ و به همین دلیل صورت کسر افزایش یافته و شاخص NEET بیشتر از حد واقعی محاسبه شده بود.

البته این شاخص برای اولین بار در سال ۱۳۹۲ براساس اطلاعات طرح آمارگیری نیروی کار توسط مرکز آمار و اطلاعات راهبردی وزارت متبوع محاسبه شده و این مهم تا سال ۱۳۹۷ صورت پذیرفته است که گزارش‌های مذکور در سایت مرکز برنامه‌ریزی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی قابل دسترس است. با توجه به وظیفه ذاتی این مرکز به‌منظور ایجاد سری زمانی نماگرهای بازار کار محاسبات صورت گرفته بود، اما سهواً به دلیل خطای محاسباتی سال‌های ۱۳۹۷، ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ شاخص NEET اشتباه محاسبه شده که با اصلاح آن، تناقض آماری برطرف و باتوجه به محاسبه این شاخص در سال ۱۳۹۹ توسط مرکز آمار ایران، محاسبات منطبق بر نتایج آن مرکز به دست آمده است. لازم به ذکر است به دلیل محاسبه شاخص NEET از

نرخ NEET ها برای سال های ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۹ (درصد)					
۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸
۳۱٫۱۶	۳۰٫۹	۳۰٫۵	۲۹٫۸	۲۹٫۷	۲۸٫۲
۲۹٫۴					

سال ۱۳۹۹ که بعد توسط مرکز آمار ایران، مبنای محاسبه این شاخص آن مرکز خواهد بود.

بانسک رفاه ادعا داشته که در محاسبات روزنامه «فرهیختگان»، کارکنان شرکت‌های پیمانکاری مورد محاسبه قرار نگرفته‌اند! جالب است بانک انتظار دارد تا تمام شاغلان شرکت‌های پیمانکاری در نظر گرفته شده و باز هم متوسط تسهیلات محاسبه شود. ما به علت محدودیت اطلاعاتی تمام کارکنان شرکت اصلی را مستحق وام گرفتن دانستیم و گرنه در همان شرکت اصلی هم کارکنان به یک نسبت وام نمی‌گیرند و براساس رتبه شغلی و سابقه و ... استحقاق دریافت و حجم وام دریافتی مشخص می‌شود چه برسد به کارکنان شرکت‌های پیمانکاری که رابطه درجه دومی با بانک دارند. باز هم تأکید می‌شود خوب بود بانک رفاه به کارگرانی که صاحبان اصلی آن بانک و مجموعه تأمین اجتماعی هستند چنین دیدی داشت و آنان را برای دریافت تسهیلات قابل می‌دانست.

هدف «فرهیختگان» از انتشار گزارش مذکور این بود به مسئولان بانک مرکزی و دولتمردان یادآوری کند این گونه‌بدل و بخشش‌ها به‌جای نظام بانکی ایران، در هیچ‌جای جهان سابقه ندارد؛ چراکه اگر پرداخت این تسهیلات از منابع

جوابیه سازمان برنامه‌وبودجه به «فرهیختگان»

در گزارش «فرهیختگان» تأکید شده آمارهای ارائه‌شده از سوی وزارت کار دچار تناقض جدی است. شاهد این ادعا، تیتیر گزارش است که در آن از واژه «تناقض» استفاده شده است.

برخلاف ادعای سازمان برنامه‌وبودجه، در گزارش «فرهیختگان» عیناً این جمله آمده است که: «مرکز آمار ایران طی سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ نرخ NEET ها در کشور را ۲۷٫۴ درصد برای سال ۱۴۰۰ و ۲۹٫۴ درصد برای سال ۱۳۹۹ ذکر کرده است. مرکز آمار ایران این رقم را برای مردان ۱۸٫۲ درصد و برای زنان ۳۹ درصد ذکر می‌کند. در گزارش مرکز آمار تعداد جوانان در شرایط NEET ها طی سال گذشته نزدیک به سه میلیون نفر ذکر شده که ۹۴۱ هزار نفر از آنان را مردان و یک میلیون و ۹۸۵ نفر از آن رانیز زنان تشکیل می‌دهند. بر این اساس به نظر می‌رسد مسئولان سازمان برنامه‌وبودجه گزارش «فرهیختگان» را به‌طور کامل نخونده‌اند که ادعای کذب و بی‌پایه بودن آمارهای ارائه‌شده را مطرح کرده‌اند.

مورد سوم اینکه در گزارش «فرهیختگان» دلیل استفاده از نرخ ۲۹ درصد برای NEET ها این بوده که داده‌های وزارت کار نیز تا پایان سال ۱۳۹۹ بوده است. همچنین سازمان‌های بین‌المللی ازجمله بانک جهانی و

سازمان بین‌المللی کار (ILO) داده‌های بین‌المللی را تا مقطع مذکور در سطح جهان مقایسه کرده‌اند.

مورد چهارم اینکه سازمان برنامه‌وبودجه اعلام کرده که برای سال ۱۴۰۰ نرخ NEET ها حدود ۲۷٫۴ درصد است که با نرخ ۲۹ درصدی که «فرهیختگان» برای سال ۱۳۹۹ استفاده کرده بود، فاصله چندانی دارد. از فاصله کمتر از واحدی این نرخ که بگذریم، لازم به یادآوری است که نرخ ۲۷ درصدی NEET ها در ایران درحالی است که این مقدار برای ژاپن ۳٫۱ درصد، در استونی ۴٫۹ درصد، سوئد و هلند ۵٫۱ درصد، سنگاپور ۶٫۲ درصد، نروژ ۶٫۳ درصد، جمهوری چک ۶٫۵ درصد، اسلونی ۶٫۶ درصد، دانمارک ۷٫۱ درصد، در بلژیک ۷٫۴ درصد، آلمان ۷٫۵ درصد، پرتغال ۷٫۶ درصد و در ایرلند و فنلاند نیز این مقدار ۷٫۷ درصد است. درنهایت به عنوان رسانه براساس رسالت خود که روشنگری است، به‌مسئولان دستگاه‌های دولتی توصیه می‌کنیم اگر نمی‌خواهند تناقض‌های آماری باعث شکل‌گیری تحلیل‌های متفاوتی شود، از همین امروز مساله دعوای تولید آمار را درون دولت حل کنند.

جمعیت جوان و وضعیت NEET های کشور از سال ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۱					
جمعیت جوان					
سال – جنسیت	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱
مرد	۵,۳۴۳,۳۶۸	۵,۳۹۶,۵۶۹	۵,۴۷۲,۳۱۱	۵,۵۷۷,۴۷۷	۵,۷۳۸,۵۰۹
زن	۵,۱۲۲,۴۳۳	۵,۰۶۲,۷۳۱	۵,۰۴۶,۲۲۱	۵,۰۸۸,۹۳۲	۵,۱۶۰,۵۱۱
کل	۱۰,۴۶۶,۶۶۲	۱۰,۴۵۹,۳۳۲	۱۰,۵۱۸,۵۳۲	۱۰,۶۶۶,۴۰۹	۱۰,۸۹۹,۰۲۰
جمعیت نیت (جمعیت غیرمحصّل و غیرشاغل)					
سال – جنسیت	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱
مرد	۱,۰۱۲,۷۶۸	۹۶۶,۹۸۳	۹۹۶,۰۴۳	۹۴۱,۰۳۹	۹۴۳,۸۷۶
زن	۲,۳۳۹,۵۶۲	۲,۲۰۸,۱۶۳	۲,۰۹۳,۷۱۵	۱,۹۸۵,۲۴۲	۱,۹۶۱,۸۳۹
کل	۳,۳۵۲,۳۳۰	۳,۱۷۵,۱۴۶	۳,۰۸۹,۷۵۷	۲,۹۲۶,۲۸۱	۲,۹۰۵,۷۱۵
نسبت جمعیت نیت					
سال – جنسیت	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱
مرد	۱۹٫۰	۱۷٫۹	۱۸٫۲	۱۶٫۹	۱۶٫۴
زن	۴۵٫۷	۴۳٫۶	۴۱٫۵	۳۹٫۰	۳۸٫۰
کل	۳۲٫۰	۳۰٫۴	۲۹٫۴	۲۷٫۴	۲۶٫۷

منآخذ: نتایج طرح آمارگیری از نیروی کار